

วรพัฒน์ สายสิญจน์ 2554: ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ชลประทานน้ำอูน ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประพิณวดี ศิริศุภลักษณ์, Ph.D. 103 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ชลประทานน้ำอูน และวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และแบบแผนการผลิตที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต คุณภาพชีวิตที่นำมาใช้ในการศึกษามีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ สุขภาพอนามัย เศรษฐกิจ ชีวิตครอบครัว การพัฒนาความรู้ และสิทธิและการเป็นที่ยอมรับ การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อคะแนนคุณภาพชีวิตใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน

ผลการศึกษารูปได้ว่า เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี 2 ด้าน คือ ชีวิตครอบครัว และสิทธิและการเป็นที่ยอมรับ ส่วนคุณภาพชีวิตในด้านสุขภาพอนามัย เศรษฐกิจ และการพัฒนาความรู้มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ผลจากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล (อายุ และการศึกษา) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (รายได้) ปัจจัยทางสังคม (ความปลอดภัยในชุมชน และความสามารถในการขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นยามฉุกเฉิน) ปัจจัยด้านจิตใจ (ความรู้สึกรู้สึกมีความสุข และความรู้สึกรู้สึกใจเย็นหรือสงบ) และปัจจัยด้านการทำเกษตร (แบบแผนการผลิตพืช) เป็นปัจจัยที่มีผลให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน ส่วนผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน พบว่า คุณภาพชีวิตของเกษตรกรมีผลในเชิงบวกกับรายได้ ความปลอดภัยในชุมชน ความสามารถในการขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นยามฉุกเฉิน ความรู้สึกรู้สึกมีความสุข และการปลูกพืชแบบหมุนเวียน โดยปัจจัยทางสังคมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตมากที่สุด รองลงมาเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านจิตใจ ตามลำดับ

จากผลการศึกษา การพัฒนาคุณภาพชีวิตจึงสามารถทำได้โดยการส่งเสริมการปลูกพืชแบบหมุนเวียน เสริมสร้างความเป็นอยู่ในชุมชนให้มีความปลอดภัย พัฒนาสาธารณูปโภคด้านการสื่อสาร เพิ่มรายได้ และมีเผยแพร่องค์ความรู้ในการควบคุมอารมณ์ความรู้สึกให้ประชาชนมีสุขภาพจิตที่ดี

ลายมือชื่อนิติสด

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก